

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET VIDAS PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 40383/04)

PRESUDA

STRASBOURG

3. srpnja 2008.

*Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44.
§ 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.*

U predmetu Vidas protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Christos Rozakis, *predsjednik*,

Nina Vajić,

Khanlar Hajiyev,

Dean Spielmann,

Sverre Erik Jebens,

Giorgio Malinverni,

George Nicolaou, *suci*,

i Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 12. lipnja 2008. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 40383/04) protiv Republike Hrvatske kojega je hrvatski državljanin, g. Stipe Vidas ("podnositelj zahtjeva") podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija") dana 25. listopada 2004. godine.
2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. I. Debelić, odvjetnik iz Raba. Hrvatsku Vladu ("Vlada") je zastupala njena zastupnica gđa Š. Stažnik.
3. Dana 31. siječnja 2007. godine Sud je odlučio Vladu obavijestiti o prigovorima koji se odnose na duljinu postupka i na navodno nepostojanje učinkovitoga pravnoga sredstva u tom pogledu. Na temelju odredbi članka 29., stavka 3. Konvencije odlučio je istovremeno ispitati osnovanost i dopuštenost zahtjeva.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva je rođen 1947. godine i živi u Rabu.
5. Dana 16. svibnja 1994. godine, dok je radio s cirkularnom pilom, podnositelj zahtjeva je pretrpio povredu na radnom mjestu koja je dovela do gubitka dva prsta. Povrede su bile takvog stupnja da je 29. ožujka 1995. godine podnositelj zahtjeva morao otići u mirovinu, te je dobio invalidsku mirovinu.
6. Dana 22. rujna 1995. godine podnositelj zahtjeva je podnio građansku tužbu Općinskom sudu u Rabu protiv poduzeća S., tražeći naknadu štete u svezi s ovim incidentom. Podnositelj zahtjeva je nakon toga naveo poduzeće J. kao tuženika, jer je smatrao da je ono pravni slijednik poduzeća S. nad kojim je bio proveden stečaj i koje je 1996. godine izbrisano iz Sudskog registra.
7. U svojoj presudi od 15. svibnja 2000. godine Općinski sud u Rabu utvrdio je da je tužba podnositelja zahtjeva nedopuštena zbog nenadležnosti, te je predmet proslijedio Trgovačkom sudu u Rijeci. Podnositelj zahtjeva je uložio žalbu te je 4. listopada 2000. godine Županijski sud u Rijeci ukinuo prvostupanjsku odluku i proslijedio predmet Općinskom sudu u Crikvenici kao nadležnome sudu.
8. Dana 25. listopada 2002. godine Općinski sud u Crikvenici donio je presudu kojom je odbio zahtjev podnositelja zahtjeva. Dana 29. siječnja 2003. godine Županijski sud u

Rijeci ukinuo je presudu po žalbi koju je podnio podnositelj zahtjeva, te je predmet vraćen prvostupanjskome sudu.

9. Podnositelj zahtjeva je u međuvremenu, 28. ožujka 2002. godine podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske, prigovarajući duljini navedenoga postupka. Dana 13. travnja 2005. godine Ustavni sud je utvrdio povredu njegovoga ustavnoga prava na suđenje u razumnome roku, dosudio mu 5.200 kuna (HRK) na ime naknade, te naložio Općinskome sudu u Crikvenici da donese odluku u ovome predmetu u najkraćem mogućem roku, i to najkasnije u roku od dvanaest mjeseci nakon objave odluke u Narodnim novinama. Odluka Ustavnoga suda objavljena je 2. svibnja 2005. godine.
10. U ponovljenom postupku Općinski sud u Crikvenici je ponovno 10. veljače 2006. godine donio presudu kojom je odbio zahtjev podnositelja zahtjeva. Podnositelj zahtjeva se ponovno žalio, te je 5. srpnja 2006. godine Županijski sud u Rijeci odbio žalbu i potvrdio prvostupanjsku presudu.
11. Dana 5. rujna 2006. godine podnositelj zahtjeva je podnio reviziju Vrhovnome sudu, koja je odbijena 21. veljače 2007. godine.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

9. Mjerodavni dio Ustavnoga zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 49/2002 od 3. svibnja 2002. godine – „Ustavni zakon o Ustavnom sudu“) glasi kako slijedi:

Članak 63.

“(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud ....

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu... Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti...

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni će sud odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog prava....Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.”

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

13. Podnositelj zahtjeva prigovara duljini građanskog postupka, na temelju članka 6., stavka 1. Konvencije, čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi....svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

14. Vlada priznaje, u svjetlu odluke Ustavnoga suda, da je došlo do povrede prava podnositelja zahtjeva na suđenje u razumnome roku. Međutim, tvrdi da je on dobio odgovarajuću zadovoljštinu na nacionalnoj razini.
15. Sud smatra da je razdoblje koje treba uzeti u obzir počelo 6. studenog 1997. godine, dan nakon stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Hrvatsku. Međutim, pri ocjeni razumnosti vremena koje je proteklo nakon toga datuma, treba voditi računa o stanju postupka u to vrijeme. S tim u vezi Sud primjećuje da je postupak započeo 22. rujna

1995. godine kad je podnositelj zahtjeva podnio svoju građansku tužbu. Tako je trajao oko jednu godinu i deset mjeseci prije ratifikacije.
16. Postupak je još uvijek bio u tijeku 13. travnja 2005. godine kad je Ustavni sud donio svoju odluku. Toga dana postupak je trajao, nakon ratifikacije, sedam godina i pet mjeseci na dvije razine nadležnosti.
17. Postupak je okončan presudom Vrhovnoga suda od 21. veljače 2007. godine. Tako je trajao još jednu godinu, deset mjeseci i osam dana nakon odluke Ustavnog suda. Tijekom tog vremena predmet je ispitan pred tri razine nadležnosti. Tako je ukupno postupak u predmetu trajao više od devet godina i tri mjeseca nakon ratifikacije.

A. Dopuštenost

18. Vlada tvrdi da podnositelj zahtjeva više ne može tvrditi da je žrtva u smislu članka 34. Konvencije, budući je Ustavni sud prihvatio ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva, utvrdio povredu njegovoga ustavnoga prava na suđenje u razumnome roku i dosudio mu naknadu. Povreda kojoj se prigovara stoga je ispravljena pred domaćim vlastima i podnositelj je izgubio svoj položaj žrtve.
19. Podnositelj zahtjeva se ne slaže.
20. Sud primjećuje da položaj žrtve podnositelja zahtjeva u ovome predmetu, u smislu Konvencije, ovisi o tome je li dosuđena im zadovoljština na domaćoj razini bila odgovarajuća i dostatna, s obzirom na članak 41. Konvencije. Ovo pitanje treba utvrditi u svjetlu načela utvrđenih sudskom praksom Suda (vidi, najnovije predmete *Scordino v. Italy (br. 1)* [GC], br. 36813/97, stavke 178.-213., ECHR 2006-... i *Cocchiarella v. Italy* [GC], br. 64886/01, stavke 69.-98., ECHR 2006-...).
21. S tim u vezi Sud primjećuje da je Ustavni sud 13. travnja 2005. godine podnositelju zahtjeva dosudio ekvivalent od oko 700 eura (EUR) i naložio Općinskome sudu u Crikvenici da donese odluku o žalbi u roku od dvanaest mjeseci. Naknada koju je dosudio Ustavni sud ne može se smatrati dostatnom, s obzirom na sudsku praksu Suda, posebice imajući na umu da se u ovome predmetu radilo o tužbi za naknadu štete u svezi s nesrećom na radu zbog koje je podnositelj zahtjeva nesposoban za daljnji rad. Stoga podnositelj zahtjeva još uvijek može tvrditi da je „žrtva“ povrede njegovoga prava na suđenje u razumnome roku, i stoga prigovor Vlade treba odbiti.
22. Sud nadalje podsjeća da je Sud, ako način na koji je Ustavni sud tumačio i primijenio mjerodavne odredbe domaćega prava proizvodi posljedice koje nisu sukladne s načelima Konvencije, kako se ona tumači u svjetlu sudske prakse Suda, pozvan ispitati ukupnu duljinu pobijanoga postupka (vidi *mutatis mutandis*, predmet *Kozlica v. Croatia*, br. 29182/03, stavak 23., 2. studeni 2006.). S obzirom na gornje utvrđenje da podnositelj zahtjeva još uvijek može tvrditi da je „žrtva“ navodne povrede, traži se ispitivanje ukupne duljine (vidi predmet *Solárová and Others v. Slovakia*, br. 77690/01, stavci 41. i 43., 5. prosinca 2006.).
23. S tim u vezi Sud primjećuje, kako je naprijed zabilježeno, da je postupak trajao još jednu godinu i deset mjeseci nakon odluke Ustavnoga suda. Sud će to razdoblje uzeti u obzir pri odlučivanju o osnovanosti predmeta i, kad je primjereno, o zahtjevu podnositelja zahtjeva za pravičnom naknadom na temelju članka 41. Konvencije (vidi naprijed citirani predmet *Solárová and Others v. Slovakia*, stavak 42.; predmet *Rišková v. Slovakia*, br. 58174/00, stavak 90., 22. kolovoza 2006.).
24. S obzirom na navedene činjenice, Sud smatra da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. Konvencije. Također primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

25. Sud ponavlja da se razumnost duljine postupka mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i pozivom na slijedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositelja zahtjeva i mjerodavnih vlasti kao i važnost onoga što se za podnositelja zahtjeva dovodi u pitanje u sporu (vidi, između mnogo drugih pravnih izvora, predmet *Frydlender v. France* [GC], br. 30979/96, stavak 43., ECHR 2000-VII).
26. Sud je često utvrdio povrede članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetima u kojima su se postavljala pitanja slična pitanju u ovome predmetu (vidi predmet *Tatjana Marinović v. Croatia*, br. 9627/03, 6. listopada 2005.).
27. Razmotrivši sav materijal koji mu je podnesen Sud se slaže s Ustavnim sudom da je u ovome predmetu duljina postupka bila prekomjerna i da nije zadovoljila zahtjev „razumnoga roka“.
28. U odnosu na razdoblje nakon donošenja odluke Ustavnoga suda, Sud primjećuje da je nakon vraćanja predmeta na ponovljeni postupak, predmet ispitivan pred tri razine nadležnosti i konačno završen u veljači 2007. godine. Iako u tom razdoblju nije više bilo daljnjih neopravdanih odugovlačenja, s obzirom na ukupnu duljinu postupka i odugovlačenja koja su se dogodila prije odluke Ustavnoga suda, Sud smatra da podnositelj zahtjeva nije dobio suđenje u razumnome roku.
29. U svjetlu naprijed navedenih razmatranja, Sud zaključuje da je došlo do povrede članka 6., stavka 1.

III. NAVODNA POVREDA ČLANKA 13. KONVENCIJE

30. Podnositelj zahtjeva prigovara na temelju članka 13. Konvencije da nije imao djelotvorno pravno sredstvo u odnosu na duljinu građanskog postupka jer je Ustavnome sudu trebalo više od tri godine da odluči o njegovoj ustavnoj tužbi. Pozvao se na članak 13. koji glasi kako slijedi:

„Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.“

31. Vlada osporava tu tvrdnju.

A. Dopuštenost

32. Sud smatra da je ovaj prigovor povezan s onim koji je već razmatran u ovoj presudi te stoga na isti način treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

33. Vlada tvrdi da je ustavna tužba djelotvorno pravno sredstvo u odnosu na duljinu postupka, jer ju je Sud već priznao.
34. Podnositelj zahtjeva osporava tu tvrdnju.
35. Članak 13. Konvencije jamči dostupnost na nacionalnoj razini pravnog sredstva za provedbu sadržaja prava i sloboda iz Konvencije u bilo kojem obliku koji je osiguran u domaćem pravnom poretku. Tako je učinak članka 13. da traži osiguranje domaćeg

pravnog sredstva za postupanje po „prigovoru o kojemu se može raspravljati“ na temelju Konvencije, te za dosuđivanje odgovarajućeg ispravljanja povrede (vidi, između mnogih drugih izvora prava predmet *Kudła v. Poland* [GC], br. 30210/96, § 157., ECHR 2000-XI).

36. Opseg obveza država ugovornica na temelju članka 13. razlikuje se ovisno o naravi prigovora podnositelja zahtjeva. Međutim, pravno sredstvo koje traži članak 13. mora biti „djelotvorno“ u praksi kao i u pravu (vidi, na primjer predmet *İlhan v. Turkey* [GC], br. 22277/93, § 97., ECHR 2000-VII). Isto se tako smatra da izraz „djelotvorno“ znači da pravno sredstvo mora biti odgovarajuće i dostupno (vidi predmet (*Paulino Tomás v. Portugal* (dec.), br. 58698/00, ECHR 2003-...). Uz to, osobitu pozornost treba obratiti na, *inter alia*, brzinu samoga pravnog sredstva, time da se ne isključuje da odgovarajuća narav pravnoga sredstva može biti potkopana njegovim prekomjernim trajanjem (vidi predmet *Tomé Mota v. Portugal* (dec.), br. 32082/96, ECHR 1999-IX, i naprijed citirani predmet *Paulino Tomás*).
37. Sud podsjeća kako je već utvrdio da ustavna tužba na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu predstavlja djelotvorno sredstvo za duljinu postupka koji je u tijeku (vidi predmet *Slaviček v. Croatia* (dec.), br. 20862/02, ECHR 2002-VII). Glede ovoga predmeta, Sud primjećuje da je postupak pred Ustavnim sudom po ustavnoj tužbi podnositelja zahtjeva zbog duljine postupka trajao tri godine i petnaest dana. Sud smatra da se pravno sredstvo predviđeno za rješavanje duljine postupka može smatrati djelotvornim jedino ako odgovarajuću zadovoljštinu daje brzo. U okolnostima ovoga predmeta, Sud smatra da je djelotvornost ustavne tužbe kao pravnoga sredstva za duljinu građanskoga postupka koji je u tijeku potkopana njegovim prekomjernim trajanjem. Slijedi da je došlo do povrede članka 13. Konvencije.

III. NAVODNA POVREDA ČLANKA 1. PROTOKOLA BR. 1. UZ KONVENCIJU

38. Na kraju, pozivajući se na članak 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju i bez pobližeg određenja ovoga prigovora, podnositelj zahtjeva tvrdi da činjenice ovoga predmeta ukazuju i na povredu prava na mirno uživanje njegovoga vlasništva „u najširem smislu“.
39. U svjetlu sveg materijala koji posjeduje i u mjeri u kojoj su stvari kojima se prigovara u njegovoj nadležnosti, Sud smatra da ovaj dio zahtjeva ne otkriva naizgled nikakvu povredu Konvencije. Slijedi da je ovaj dio zahtjeva nedopušten na temelju članka 35., stavka 3. kao očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35., stavka 4. Konvencije.

IV. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

40. Članak 41. Konvencije propisuje:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

41. Podnositelj zahtjeva potražuje 11.500 eura (EUR) na ime naknade materijalne štete i 21.775 EUR na ime nematerijalne štete.
42. Vlada smatra zatraženi iznos na ime materijalne štete nepovezanim s činjenicama ovoga predmeta, a iznos zatražen na ime nematerijalne štete prekomjernim.
43. Sud ne nalazi nikakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete te stoga odbija taj zahtjev. S druge strane, podnositelju zahtjeva dosuđuje iznos od 2.300 EUR na ime nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

44. Podnositelj zahtjeva također potražuje 12.546 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i pred Sudom.
45. Vlada nije dala primjedbe u odnosu na tu stvar.
46. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu svojih troškova i izdataka samo ukoliko je dokazao da su oni stvarno i nužno nastali i da su bili razumni s obzirom na količinu. U ovome predmetu, uzevši u obzir informacije koje posjeduje i naprijed navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 1.560 EUR uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati podnositelju zahtjeva.

C. Zatezna kamata

47. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje* da su prigovori koji se odnose na duljinu građanskog postupka i navodno nepostojanje djelotvornoga pravnog sredstva u tom pogledu dopušteni, a ostatak zahtjeva nedopušten;

2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6., stavka 1. Konvencije;

3. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 13. Konvencije;

4. *presuđuje*

(a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti slijedeće iznose koje treba pretvoriti u nacionalnu valutu tužene države prema tečaju važećem na dan namirenja:

- (i) 2.300 EUR (dvije tisuće i tristo eura) na ime nematerijalne štete;
- (ii) 1.560 EUR (tisuću petsto i šezdeset eura) na ime troškova i izdataka;
- (iii) svaki porez koji bi mogao biti zaračunat na te iznose;

(b) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;

5. *odbija* ostatak zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 3. srpnja 2008. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren NIELSEN
tajnik Odjela

Christos ROZAKIS
Predsjednik